

ACC. N:R. M. 10795:1-4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Svensson
Härad: Sunnarbo Adress: Tala, Hamvede
Socken: S. Ljunga Berättat av: Viktor Svensson
Uppteckningsår: 1948 Född år 1866 i S. Ljunga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Prestaver.

s. 1-4.

Lu F 60.

Svar på Frägelista L. U. F. 60 "Prestaver"
Viktor Svensson berättar att prestaver
förekommit så långt han kan min-
nas. Ordet prestaver förekommer som
benämning på de florbekända stäng-
erna. Prestaver förekom i äldre tid
endast då sk: stormän begravdes.
Uppdraget att bära prestaverna sk:
"prestaverna" erbjöds åt ansedda för-
samlingsbor, oftast förtröendemen.
Stängerna vara svartmålad samt
ca: 2 meter långa.

F. Kyrkoverksamheten Robert Wallin
berättar att i Södra Ljunga församling
fanns ej några prestaver förrän år
1941 då församlingen inköpte sådana.
Tidigare fick man låna prestaver
från Ljungby och Hamneda församlingar.

Numera förekommer prestantering
vid de flesta begravningar.
Förmågenhet och samhällsställning
bli ej avgörande i detta fall.
Någon särskild bestämmelse om
berättigande att använda prestantor
fanns sannolikt ej i gammal tid.
Däremot betraktades sannolikt
detta bruk av den enkla allmänheten
såsom stormulet och uttryck för hög-
färd och som de för egen del be-
tackade sig för.
Prestaneringen börjar vid kyrkgrunden.
De båda prestantorerna går i tve-
meter före kistan. I äldre tid bars
kistan av 4 personer. Detta varsett
förmågenhet eller stånd. I början av
1900-talet infördes bruket att 6 personer

skulle bära kistan då standspersoner eller förtroendemän begravdes. Numera bäres kistan oftast av 6 personer, oavsett ställning i samhället. I gamla tider bar alltid den dödes närmaste manliga släkting. Sålunda bar mannen sin hustru; Sonen sin fader och moder o.s.v. De närmast sörjande bar efteråt vid den dödes huvud. Numera är det sällan att den närmast sörjande bär den döde. Detta utför nu av övriga nära anförvantur samt personer som i fråga om vänskap stå familjen mycket nära. Efter kistan går de närmast sörjande. Efter dem komma övriga släktingar. Därnäst går de närmaste grannarna, som

sedan följas av övriga inbjudna.

Denna processionsordning börjar redan vid avfärden från sjukhuset.

I äldre tid stod de presterande under hela begravningsakten, men nu förekommer minstone i en del kyrkor att de presterande sitta under en del av akten. I Södra Ljunga fortfarande den gamla seden.

De presterande sänka sina stänger ned över gravens sedan kistan placerats däri.

En allmän uppfattning var att de personer som blevo ombudda att prestera bevisades stor sed.